

De Avondbode,

ALGEMEEN NIEUWSBLAD

VOOR STAATKUNDE, HANDEL, NIJVERHEID, LANDBOUW, KUNSTEN, WETENSCHAPPEN, ENZ.

Het Abonnement voor 3 maanden is, te Amsterdam f 7.— en voor de buitensteden, franco f 8.— Brieven, Geboden, enz. moeten franco aan den Uitgever worden ingezonden.

ADVERTENTIES van 7 regels of minder worden geplaatst voor f 1,75, en de grotere tegen 25 Cents voor elken regel, buiten en behalve 35 Cents, die voor elke Advertentie en behalving derzelve voor Zegelkosten moeten worden voldaan.

DUITSCHLAND.

— De geschillen tusschen Sir Edmund Lyons en den Heer von Wackerplasser, die, gerechtsmeester zijnde, het verhoor der Engelschen aigant, bij gelegenheid van eene op den geboortedag der Koningin gegevene tooneelvoorstelling, eene dame toe te voegen, waardoor Sir Edmund zich, als van de diplomatie uitgesloten beschouwde, en ten hoogste beleedigd achtte. Eenige dagen na de gezegde tooneelvoorstelling, is op het Grieksche Hoftooneel een treurspel opgevoerd, getiteld *Niotsis*, een tafereel uit de belegering van Missolonghi. In geheel Griekenland is het rustiger dan ooit; doch aanhoudende kuiperijen trachten deze zoo weldadige rust te verstoren.

ENGLAND.

Londen 17 Nov. De *Times* behelst een wijfloopig artikel, omtrent het bekende besluit van den Koning van Hanover. Dit blad beweert, dat de stenden, den overledenen Koning Willem IV, een ontwerp van grondwet hebben aangeboden, doch dat hij, zonder hen in het minst te raadplegen, eene andere grondwet verleende, welke met deze, wat de meeste artikelen betreft, niet overeenstemde. In het eerst verzetteden zich de stenden tegen deze, door den Koning ingevoerde grondwet, ook bragt de opvolger van den troon, de tegenwoordige Koning, eene verklaring daar tegen in. Echter had deze instelling kracht van wet, welke zij tot den dood van Willem IV bleef behouden. Koning Ernst Augustus haastte zich, om terstond nadat hij zijnen broeder was opgevolgd, zijne vorige verklaring te doen gelden, en heeft de onwettige constitutie afgeschaft. Echter is dit geenszins eene daad van willekeur geweest, daar de Koning de kundigste staatsmannen, om het even, welke staatkundige gevoelens zij waren voorgedaan, op dit punt heeft geraadpleegd.

De *Courier* merkt aan, dat men de grondwet van 1819, die weder kracht van wet heeft bekomen, altijd heeft beschouwd, als de verplichting niet vervallende, welke de Britsche Vorsten, in den omtrek tegen de Duitsche volken verschuldigd waren en dat men om deze redenen George IV veel te verwijten heeft gehad. De Hanoveranen zijn ook nimmer met deze grondwet tevreden geweest, en die van 1833 is alleen ingevoerd, ten gevolge van de klagen des volks over die constitutie, welke de Koning thans aan hetzelfde wil opdringen.

— Het Portugesche Gouvernement heeft aangekondigd, dat de in December en Januari te vervallen coupons niet zullen betaald worden; echter zullen aan de houders worden uitgereikt, *debetures*, eene dagelijksche rente van 3 p. per 100 gevende, welke interest, op nader te bepalen tijdstippen, te Londen zal worden betaald. Van de coupons der leening van 1823, welke mede op 1 December vervallen, is desniettegenstaande de betaling tegen den gewonen tijd aangekondigd.

— Heden is kapitein Goode, die de Koningin van Engeland heeft beleedigd, voor het Hof van Assises geweest. Men heeft eene speciale Jurij benoemd, ten einde te onderzoeken of niet zijne geestvermogens gekrenkt zijn. De Kapitein trad met eenen vasten stap de zaal binnen en zag met minachting neder op diegenen, welke hem omringden. Het openbaar ministerie eischte, dat hij krankzinnig zou worden verklaard. Hierop geraakte Goode in eenen hevigen toorn en zeide, dat niemand in Engeland zich moest vermeten, omtrent zijnen wettigen Koning, Jan den Tweeden, zulke uitdrukkingen te bezigen.

De Jurij verklaarde hem krankzinnig, waarop Goode de zaal

werd uitgeleid. De gansche zitting heeft niet meer dan een half uur geduurd.

— Het verhoor van de zaak der *Torys* over ontvoeren is gevormd, om de zogenoemde *Oranjestadsche Associatie* in Ierland weder te doen herleven. Deze diende te voren om de protestantsche instellingen te beschermen. De *Standaard* echter, betoont zich van dezen maatregel afkeurig en is bevreesd, dat dezelve in de gegevene omstandigheden zeer gevaarlijk zoude zijn, vooral daar die vereeniging door het tegenwoordig bestuur veelteer tegengewerkt dan ondersteund zoude worden.

— Uit Brazilië hebben wij berigten van den 23 Aug. tot 14 Sept. II. Aan den President der provincie van Alagoas is, op zijn herhaald verzoek, een Orlogs-Schooner toegestaan, om langs de kust van dit gewest, te kruisen, en zoo mogelijk, het ter sluik invoeren van Brazilië-hout te beletten.

De Regent heeft bevel gegeven om voortaan aan 's Rijks scheepstimmerwerf, het hout van den laurierboom tot masten en rondhout voor de schepen te bezigen, ten einde de groote kosten van den aankoop van sparren in Europa uit te winnen; terwijl onze bosschen zelve een overvloed opleveren van hout, hetwelk voor den scheepsbouw geschikt is.

Den 28 Aug. zijn aan den Regent voorgesteld en door hem in naam des Keizers ontvangen, de Belgische Zaaigelastigde M. D. Merij, welke hem eenen brief van vorst Leopold aan den Koning heeft aangeboden, en de Heer Villademoros, Zaaigelastigde van den Oostelijken Staat van Uruguay.

Ten einde de opstandelingen van St. Pedro, allen toevoer van Santa Catharina af te snijden, heeft men besloten, om door twee detachementen nationale gade verschillende punten ter rechter zijde der stad Villa da Laguna te besetten.

De Gouverneur van Santa Catharina heeft verzocht, dat hem 46,000 reis, maandelijks, ter bestrijding van de daartoe noodige uitgaven, mogen toegestaan.

FRANKRIJK.

Paris 19 Nov. *Populieren Conventie*. Het is stellig zeker, dat de kolonel Bernadotte heden bij het opperbevel van Constantine. De kolonel Duvivier is, wel is waar, beter bekend met de inwoners, welke op de bevolking invloed uitoefenen, en schein daarom beter geschikt voor die betrekking, doch men denkt, dat zijne tegenwoordigheid te Medjer-el-Ammar en Ghelma noodzakelijk is, ten einde de aldaar door hem aangelegde werken, onder zijn oog te doen voleindigen.

Toen wij Constantine binnenrukten, vonden wij er slechts 3 à 4,000 inwoners; reeds is een gedeelte der nederzettingen heringekeerd. De troepen zijn ijverig bezig om de huizen te herstellen, en het puin der ingestorte huizen en de murenbrokken van de staten en uit de omstreken van Casbah, weg te ruimen. Al deze werkzaamheden doen gelooven, dat wij bestemd zijn om hier te blijven. Indien de Arabieren konden vermoeden, dat wij dit voornemen koesterden, zouden wij weldra ingesloten, en zonder levensmiddelen zijn. Reeds geven eenige inlanders, bij het ontvaren, dat wij onze zieken naar Bona voeren, de hoop te kennen, dat wij den invloed van de lichtsgestaktheid niet zullen kunnen wederstaan.

— Uit Ora wordt, in dato 2 Nov. II, gemeld: Men heeft alhier eene inschrijving geopend, om aan den Generaal Durgeaud eenen ereedegen ten geschepe te geven. Ik durf niet verzekeren, dat hij denzelven zal aannemen, want verschillende korpsen hebben geen deel aan de inschrijving genomen. Ieder erkent de ervaring en militaire bekwaam-

ZWITSERLAND.

— In Zwitserland hebben onlangs eenige Fransche ingenieurs, door kapitalisten ondersteund, pogingen gedaan om een kopermijn te ontdekken. Na eenige vruchteloze naderingen is het hun eindelijk gelukt, eenen ader te vinden, waarin men niet alleen koper maar zelfs zilveren bestanddeelen heeft ontmoet.

GRIEKENLAND.

Athene, 27 Oct. De regering heeft de noodige bevelen gegeven om de inrigting der quarantaine te Syra te verbeteren; hetgeen op onzen handel eenen grooten en voordeelligen invloed zal kunnen uitoefenen.

MENSCHELIJK.

VERMAANINGEN VERDEDIGD AAN DE NEDERLANDSCHE HOOGSCHOLEN.

Oftchoon de *Avondbode* geene geleerdheid wil uitkramen, meent hij evenwel, te mogen vertrouwen, dat een doorgaand, het een zakelijk bericht van hetgeen onze Vaderlandsche Hoogscholen opleveren, voor een beschaafd Vaderlandsch Publiek niet onbelangrijk is. Het was alzoov der *Redactie* zeer aangenaam, door hare betrekkingen zich in staat gesteld te zien, om van die proefschriften, waarmede onze geleitende Jongeren het akademieleven besluiten, en hunne intrede doen in de Burgermaatschappij, die op hen wacht, van tijd tot tijd, in dit *Mengelwerk* eenig verslag te kunnen doen.

Op den zelfden dag, dat onze *Avondbode* zijn eigenlijken loop aanving, promoveerde te Leiden, tot Doctor in de *Geneeskunde*, een verdienstelijk Amsterdamsch jongeling, J. JES. VIOTTA, die wellicht nog meer bekend als uitmuntend Muzikant, dan als vlijtig en gelukkig Student. Deze hoedanigheden kunnen echter zamengaan, en vereenigen zich in den Heer VIOTTA. Doch het was niet vreemd, dat hij voor zijne academische dissertatie een onderwerp koos, aan zijne getuigde uitspanning verwant; en hij schreef dus over *de menschelijke Stem*, in haren gebeden en zieken toestand (*de Voce sana et morbosa*). Het eerste gedeelte der verhandeling gaat over de stem en de spraakdeelen in haren normalen toestand (waarbij ook een eigen hoofdstuk over het *zingspreken*); het tweede en grooter gedeelte behandelt al de verschillende ziekten, gebreken en afwijkingen van de stem, die en borst, al wat op de stem en spraak betrekking hebben. Indien het waar is, wat de

schrijver in zijne Voorrede zegt, dat, om al zulke ongemakken en ziekten grondig te kunnen behandelen, de Geneesheer zelf toon- en zangkundige en zanger zijn moet, mag zich de Heer VIOTTA weldra eene monopolie van al deze soort van praktijk beloven. Indien deze praktijk in den eersten aanvang het hem nog toelaat, zoude eenige bearbeiding van dit fraai bewerkte stuk in de *moeder-taal*, wellicht het Vaderlandsch publiek niet ongevallig, en voor den jongen Doctor niet onvoordeelig kunnen zijn: — doch wie geen Latijn verstaat, en in de gelegenheid is deze verhandeling te bekomen, zal er ook nu reeds veel in kunnen lezen, indien hij slechts met het Hoogduitsch en Fransch bekend is.

OVER DE EIGENNAMEN BIJ DE OUDE EN NIEUWE VOLKEN.

(Vervolg.)

In het Hebreuwsch, zijn al de eigennamen van het Oude Testament in dit geval. Het is even zoo bij de Grieken; getuigen hiervan ALEXANDROS, *opperste verdediger*; ARISTOTELES, *uitmuntend doel*; PHILETOS, *garden liefhebber*, enz. Bij de Latijnen: LUCIUS, *bij het aanblijven van den dag geboren*; SECVS, *staf geboren*, enz. Eene aanmerking, die met hetzelfde gevolg gemaakt kan worden op de eigennamen der nieuwe talen.

Het zoude overigens een valsch besluit zijn, indien men uit deze voorafgaande beschouwingen zoude afleiden, dat de betrekking tusschen de namen en de *individuen* altijd iets wezenlijks heeft. Indien men er eenige vindt, zoo als ALEXANDER, DEMOSTHENES, enz., waar deze betrekking niet kan miskend worden: hoeveel anderen zijn er och-

ter niet, die, om eene bepaalde waarde te hebben, nogtans geene meerdere overeenkomst hebben met de personen? Maar deze zwaarigheid houdt van zelve op, wanneer men overweegt, dat dusdanige naam *voegde van den geest*, die denzelfden geest heeft, en niet heeft kunnen bevallen aan diegenen van zijne afstammelingen, onder welke dezelve is blijven bestaan, hetzij als een gevolg van het gebruik, dat vroegtijdig onder de menschen is ingevoerd, om den zoon den naam van zijnen vader te doen dragen; hetzij eindelijk, dat de zoon, in den roemrijken naam van eenen zijner voorvaders, eene beweegreden van nijdver vindt. Vooronderstellen wij, om alzoov van het hier boven aangehaalde voorbeeld niet af te wijken, dat, volgens de gewoonte der Atheniënsers, de zoon van DEMOSTHENES (*kracht van het volk*) aan den zijnen, den naam had gegeven van deszelfs grootvader, zou het dan niet zeer mogelijk geweest zijn, dat de waarde van dien naam, — zoodanig tijden aan dezen beroemden redenaar, dat dezelve na dien tijd schijnt verzonnen geweest te zijn, — geene overeenkomst hoegenaamd gehad heeft met het leven, de pogingen en de begaafdheden van den kleinzoov? Dit is, zonder twijfel, meer dan eens geschied, en ziedaar! waarom de namen, hoe juist en beteekenend zij in het eerst ook geweest zijn, in het vervolg onzeker, willekeurig en onbepaald zijn geworden, ondanks de pogingen van alle volken, om dezelve met hunne eerste bestemming overeen te brengen.

Inderland! indien men de geschiedenis raadpleegt, zal men zien, dat alle volken een groot belang stelden in het geven van namen; en misschien is het niet onbelangrijk, te doen opmerken, dat, in de tijden zelfs, toen het als eene misdaad gerekend werd, de kinderen naar hunne va-

Heden van den Generaal Bugeaud; maar schitterende daden, welke eene zoodanige onderscheiding billijken, heeft hij niet bedreven. Men vraagt, wat men dan wel zou behoeven te geven aan hen, die men de redders van het vaderland noemt? De Afrikaansche jagers, de Afrikaansche bataljons, de artilleristen en de geente, hebben niet geteekend. De regimenten van linie daarentegen, hebben geteekend, maar vele officieren blootelijk, om aan de gezondheid der soldaten toe te geven. De nationale garde heeft den Generaal een banket aangeboden, hetwelk hij heeft aangenomen. Men zegt, dat hij binnen 5 of 6 dagen naar Algiers zal vertrekken, om aldaar de functiën van Gouverneur-Generaal waar te nemen.

— Het bestuur is sedert lang voornemens, om den Generaal Sebastiani, afgezant te Londen, door een ander te doen vervangen, omdat de kwijnende staat zijner gezondheid hem befet, zich met de werkzaamheden van zijnen post te belasten. Ten einde evenwel de terugroeping van den Heer Sebastiani niet met eene ongenade gelijk sta, heeft het bestuur zich verplicht gevonden, met hem in onderhandeling te treden, doch de Generaal is volstrekt niet genegen om zijn ontslag te nemen, ten ware men hem tot Maarschalk van Frankrijk mogt aanstellen. Het is niet waarschijnlijk, dat aan dit verlangen zal voldaan worden, daar men slechts in oorlogstijden het gewone getal der Maarschalken van Frankrijk overschrijdt.

— Sedert lang meent men, dat de hertog de Broglie bestemd is, om als afgezant te Londen te worden benoemd; doch wel onderdrie lieden vermoeden, dat een hoog personaadjie dien post niet gaarne aan eenen man van bekwaamheden, zoo als de hertog is, zou willen toevertrouwen. Al de zaken worden thans door het Fransche en het Engelsche ministerie regstreeks behandeld, zoodat een afgezant van eenig gewigt, door zijne tuschenkomst, de zaken eer zou verwickelen dan derzelver gang bespoedigen.

— De stoker van de Stoomboot l'Union, tusschen Rouaan en la Bouille, is den 12 dezer het slagtoffer eener droevige gebeurtenis geworden; hij is met een zijner beenen in een kamrad geraakt en deerslijk verminkt.

— In de *Indicateur Bordelais* leest men: Gisteren avond had op een alhier ter reede liggend schip, de volgende gebeurtenis plaats, welke aan de meest barbaarsche tijden herinnert. De stuurman van een Amerikaansch vaartuig, meende, dat de kok straf verdiend had, en liet hem met gebonden handen over de ra van de groote mast hangen. De kreeten van den ongelukkige lokten eene talrijke menigte op den oever bijeen; eenige jonge lieden wierpen zich in een vaartuig om hem ter hulpe te komen; reeds waren twee hunner op den trap van het schip, doch het touw van denzelfden werd afgekapt; een dier menschevrienden stortte in het water en verdronk, terwijl de andere op den kant der schuit vallende, eene zware wonde aan het hoofd bekam.

Over dit schouwspel verontwaardigd, begaf zich het volk in massa naar het schip, en de openbare magt heeft tusschen beide moeten treden, ten einde aan de woede der immer aangroeiende menigte perk te stellen. Van uit zijnen martelenden toestand verlost, is de ongelukkige kok naar het gasthuis gebracht, alwaar hij onder het opzigt van Dr. Vénot verpleegd wordt.

De jongeling welke verdronken is, was negentien jaren oud en de kostwinster voor een talrijk gezin; de smart van zijnen vader, die juist verscheen, toen hij uit het water werd opgehaald, hetgeen de volksbeweging nog vermeerderde, gaat alle beschrijving te boven. De swaar aan het hoofd gewonde is onmiddellijk naar het hospitaal gebracht. Men verzekert, dat de stuurman in hechtenis genomen is en de zaak reeds in handen is van den procureur des Konings. Men heeft aan boord van het schip eene wacht geplaatst, ten einde alle verdere wanorde te verhoeden.

BAYONNE, 15 Nov. Part. Corresp. Volgens een besluit van Don Carlos, moeten de Navarresche bataljons door middel van deserteurs en krijgsgevangenen voltallig worden gemaakt; doch deze maatregel is aan vele bezwaren onderhevig, door den haat, welchen de inwoners der Baskische gewesten en de overige Spanjaarden elkander toedragen.

— De baron de Los Vallos en een zoon van den hertog de l'Infantado zijn eergisteren alhier aangekomen, en hebben met het legitimistisch comité beraadslaagd. Zij hebben eenige kooplieden doen polsen, omtrent het leveren der voor het carlistisch leger vereischte benodigdheden, met aanbod van betaling op drie maanden; maar een weigerend antwoord bekomen. Een agent van de Sardijnische regering heeft zich te vergeefs willen borg stellen, en is onverrichter zake naar Turin teruggekeerd.

— *Telegraphisch bericht.* Bayonne 16 Nov. Langs buitengewonen weg vernem ik, dat Espartero, te Pampeluna, de moordenaars van Saarsfield heeft gestraft. Verdere bijzonderheden zijn mij nog onbekend.

IETS OVER DE ZIJDETEELT IN CHINA.

Uit het door den heer STANISLAS JULIEN, op hoog bevel, opgestelde verslag, aangaande de zijde-wormen en moerbeziënboomen in China, ontwaren wij, dat men zich in Europa daaromtrent nog geen regt denkbeeld heeft gevormd. Het gezegde verslag, is uit al de in China uitgegeven werken, die over de zijde-wormen en moerbeziënboomen handelen, opgemaakt, en in Frankrijk voor rekening van den staat gedrukt. In den beginne meende men, dat hetzelfde eene verzameling van dwaasheden bevatte, doch dag aan dag ondervindt men meer en meer, dat het een zeer verdienstelijke arbeid is. Reeds in Piemont heeft men de waarheid bevestigd gevonden, van hetgeen, in het verslag aangaande het voedsel der zijde-wormen wordt gezegd. In China bezigt men daartoe vichtige moerbeziënbladen, welke

MADRID, 11 Nov. Heden is alhier het volgende Koninklijk Besluit uitgevaardigd: De eerste voorbereidende vergadering der Cortes zal den 13 dezer plaats hebben; de Senatoren en afgevaardigden, welke zich, op dien dag, in de hoofdstad bevinden, zullen tegen den middag bijeenkomen, eerstgenoemden in het lokaal van Donna Maria van Arragon, en de andere in het paleis der Cortes op het plein van St. Catharina.

— De onderstaande wetsbepalingen zullen aan de Cortes ter goedkeuring worden aangeboden.

Art. 1. « Het geraamde deficit tusschen de ontvangsten en uitgaven, voor het loopende jaar, ten bedrage van 574,498,442 realen, zal gedekt worden door: 1°. 60 miljoen op de buitengewone oorlogslasten voor de eilanden Cuba en Porto Rico; 2°. 40 miljoen van de opbrengst der kerkelijke goederen op de gezegde eilanden, tot welks verkoop het gouvernement de magtiging heeft verleend; 3°. 12 miljoen van de opbrengst der klokken van de afgeschafte kloosters; 4°. 6,300,400 realen, van den verkoop der actiën van de bank Sint-Ferdinand, welke het eigendom der gemeenten zijn, onder verpligting, van dezelve, op bepaalde tijd, te rembourseren; en eindelijk ten 5°. 456,198,042 realen op de buitengewone oorlogslasten.

Art. 2. « Het gouvernement zal onmiddellijk aan de Cortes de meest geschikte wijze voordragen, om de buitengewone oorlogslasten te hebben, en den verkoop der kerkelijke goederen der gemeente op de eilanden Cuba en Porto Rico te bewerkstelligen.

Art. 3. « Ook zal hetzelfde eenen staat overleggen, van den omslag der buitengewone oorlogslasten in die gewesten, en den grondslag waarop zij moeten geheven worden.

« De bovenstaande wetsbepalingen zullen aan de Cortes ter goedkeuring worden aangeboden. »

« Op het Paleis 9 Nov. 1837. »

N E D E R L A N D.

's GRAVENHAGE, 19 Nov. Uit het thans bekend geworden een en twintigste jaarlijksche verslag, van het hoofdbestuur van het fonds ter aanmoediging en ondersteuning van de gewapende dienst in de Nederlanden, gedaan aan de afgevaardigden der onderscheidene distrikts-commissiën, blijkt onder anderen, dat deze belangrijke instelling bij voortdurend aan hare bestemming beantwoordt; dat al de commissiën voortgaan met, door eene naauwgezette behartiging harer bijzondere werkzaamheden, den geregelden gang van het geheel te bevorderen. De belangen van het fonds werden in de overzeesche bezittingen van den Staat met geen minderen ijver voorgestaan, dan in het moederland. Voor het kapitale fonds voor deelgeregtigden uit oorlogen sedert het jaar 1813, is ontvangen f 66,512,67, terwijl daarentegen aan de deelgeregtigden is betaald eene som van f 79,651,48, zoodat er een te kort van inkomsten voor het gemelde jaar ontstaat is van f 13,138,79. Om hierin te voorzien is, blijkens de overgelegde rekening, van het kapitaal inschrijvingen 5 pCts. Werkel. Schuld, verkocht eene som van f 10,000, terwijl tot hetzelfde oogmerk dienstig is gemaakt het saldo, hetwelk van vroegere verkoopen van gelijken aard nog overig was. Het kapitaal 5 pCts. inschrijvingen van dit primitieve fonds bedroeg alzoop op den 31 December 1836, eene som van f 1,150,700. Het te kort, hiervoren gemeld, staat op zeer weinig na volkomen gelijk met het te kort in het jaar 1835, maar zou, zonder de onvoorzienne herstellingen aan het gebouw van het Invalidenhuis, werkelijk minder bedragen hebben, want de jaarlijksche collecte heeft in het verleden jaar meer opgebracht dan in het jaar 1835, en de gratificatiën, zoo wel die aan de primitieve deelgeregtigden als aan de verminkten uit vroegere oorlogen, hebben minder dan in het laatstgemelde jaar bedragen. Van het tweede prijsfonds is in het jaar 1836 niets afgegaan. Hetzelve is belegd in f 57,100 5 pCts. Werkel. Schuld.

Voor verminkten uit oorlogen, vóór November 1813 gevoerd, is ontvangen eene som van f 20,300,97½, en uitgegeven f 16,246,21½, zoodat het batig saldo heeft heloopen f 6,054,76, hetwelk, ingevolge het besluit der algemeene vergadering, van 28 Julij 1834, overgebracht wordt op het fonds voor deelgeregtigden uit oorlogen sedert November 1813. De collecte en jaarlijksche inschrijvingen, die in 1835 de som van f 27,218,77½ hadden opgebracht, hebben in 1836 eene som van f 29,150,70½ bedragen, hetgeen een niet onvoordeelig verschil oplevert.

Wat eindelijk aangaat het fonds voor slagtoffers uit den strijd tegen oproer en geweld, daarvoor is ontvangen f 37,926, 80½.

Onder die ontvangsten zijn begrepen: schatkist-biljetten, geschat op f 3,900, certificaat 2½ pCts. werk. schuld à f 1,000, geschat op f 562,50; opbrengst van eenige, in der tijd door den schilder von Gebauer, te Berlijn, tot een liefdadig oog-

men met rijstmeel bestrooit; dit meel, enkel gegeven, zouden zij volstrekt niet gebruiken, doch op deze wijze eten zij het gretig. Door dat voedsel verkrijgen zij eenen veel snelleren wasdom, is men zekerder hen in het leven te behouden, en geven zij eene, onvergelyk veel schoonere, zijde. Behalve dit, dienen hun ook andere meelachtige bestanddeelen tot voedsel, wanneer men daarmede versche en eenigzins vochtige bladeren bestrooft. Hierdoor kunnen, natuurlijk, voor een groot gedeelte de moerbeziënbladen bespaard worden, en is men niet genoodzaakt zijne toevlugt te nemen, tot andere aan dezelve eenigermate gelijksoortige bladeren, zoo als reeds menigmaal heeft plaats gehad.

Ook de in dit werk aangehaalde wijze, waarop de Chinezzen de poppen in de tonnetjes dooden, kan men als door de ondervinding aangeprezen beschouwen. Zij stellen de tonnetjes, ten dien einde, noch aan de zon, noch aan de hitte van eenen oven bloot, noch trachten hun doel te bereiken, door middel van dezen of genen damp, waardoor de zijde altijd min of meer verandert; maar zij sluiten de tonnetjes slechts in eene welgesloten pot, en voegen bij dezelve eenige pakjes gedroogd zout, welke de voor het leven der poppen volstrekt noodzakelijke vochtigheid opslorpen, en dezelve niet alleen op deze wijze dooden, maar zelfs in wezenlijke mummies veranderen.

Het werk van den heer STANISLAS JULIEN is reeds in verschillende talen overgezet en der lezing overwaardig. Het meer en meer bekend raken der Chinese boekwerken in Europa, waarover men zich thans mag verheugen, kan niet dan hoogst belangrijk zijn voor den landbouw en de nijverheid. Want, zijn ook al de Chinezzen geene uitvinders,

meer geschonken, en ten behoeve van dit fonds verkochte steendrukplaten f 610; van den Heer P. van Aller, Zr. Maj. Consul te Elseneur, deszelfs afgestane jaarwedde à f 250; van den Heer G. Luttenberg, te Zwolle, een groot gedeelte der opbrengst van het door Z. Ed. Gest. uitgegeven werk, getiteld: *Register der Wetten en Besluiten enz.*, f 518; van den Heer Mr. D. A. W. van Tets, te Haarlem, de opbrengst van het door Zijn Ed. Gestr. uitgegeven geschrift, getiteld: *Harlelijke Toespraak enz.*, f 734.60: enz.

De uitgaven hebben f 34,375.16 bedragen, er was alzoop bij de distrikts-commissiën, den raad van administratie van het Invalidenhuis en het hoofdbestuur in kas f 3,551.64½. Deze rekening bewijst alzoop, tot groot genoegen, dat het hoofdbestuur zich, in het verleden jaar, de toekomst wat al te donker had voorgesteld. Het is ten minste beter uitgevallen dan het toen dacht. Het vreesde toen, dat het onvermijdelijk zijn zou, om een gedeelte van het kapitaal dezer nieuwe bedeeling, in den loop van het jaar 1836, te gelde te maken.

Niettemin bestond bij de sluiting der boeken, op 31 December 1816, dit kapitaal nog onverminderd in f 264,500 inschrijvingen 5 pCts. werk. schuld, waarin hetzelfde thans nog bestaat. Waarbij evenwel op nieuw moet worden herinnerd, dat de collecte, waarvan de helft op deze laatste rekening is overgebracht, eene zoo veel voordeeligere uitkomst, dan in het jaar 1835, heeft opgeleverd.

GROENINGEN, 19 Nov. Omtrent het luytverschijnsel, van Dingsdag op Woensdag nacht hier en elders waargenomen, en hetwelk gehouden wordt voor het zoogenaamde Noorderlicht, toen op eene buitengewoon fraaie en schitterende wijze zichtbaar, zijn ons de volgende waarnemingen medegedeeld. Ten een ure des nachts vertoonden zich aan den horizon twee vuurroode wolken, welke zich van het N. N. W. tot het N. N. O. aan den anders helderen hemel uitstreken. Deze wolken (om dezelve aldus te noemen) vertoonden zich in lange streken op 55 à 60 graden opwaarts, en ongeveer 15 à 20 graden benedenwaarts, boven de kim, beide in diagonale rigtingen oost en west van elkander afhangende, zoodat zij zich, bij benedenwaartsche verlenging, vrij juist in het noorden op de kim zouden hebben vereenigd, zich echter gedurende mijne waarneming bovenwaarts verbreidden en uitbreidden, zonder echter van onderen op te trekken.

Het beeld des Grooten Beers stond een weinig beneden de horizontale rigting ten oosten van de Noordstar, en Cassiopea een weinig boven deze rigting westwaarts; doch de vijf sterren van het laatste beeld waren weldra, door de zich meer en meer naar alle zijden uitbreidende donkerroode wolk, geheel onzichtbaar; ook de disselboom en de twee voorwielen van den zoogenaamden wagen (grote beer) waren verdwenen, terwijl alleen de twee bovenste sterren (die Garden, zeggen de Duitschers), van den wagen zichtbaar gebleven waren; — eindelijk werd de lucht regt bovenwaarts tusschen gemelde roode wolken ook eenigermate rood, terwijl breede, zich dan verlengende dan inkortende lichtstralen, als of het een phosphorisch vuur was, regt uit het noorden door het beeld van den Kleinen Beer, tusschen gemelde wolken, langs den helderen hemel, opwaarts flikkerden, golvende somtijds veel sterker, dan ik zulks ooit van het Noorderlicht waargenomen heb; — ook verspreiden zich dusdanige blaauwlichtende stralen tusschen en in het bloedroode der gemelde wolk. — De N. N. O. wolk verdandte zich het eerste en zeer langzaam, gelijk een verdwijnende nevel, in het N. O. af, zoo dat de Grooten Beer weder geheel zichtbaar was; de N. N. W. wolk, die het zwaarste en het donkerste was, naderde langzaam het Noorden en verdunde eveneens. Tegen 2 uren was alles verdwenen en ook Cassiopea vertoonde zich weder aan den helderen hemel, gelijk andere beelden, in vollen glans en luister. De wind was bij eene fijne lucht Oostelijk en zeer zacht, zoo dat er zich bijna geen blad aan het geboomte bewoog.

STADSNIUWS.

Zie STADS COURANT van heden.

BEVALLEN. Culemburg 17 Nov. J. E. van der Meer, geb. Melbert, D. — Amsterdam 18 Nov. C. M. J. van Oosterwijk Brin, geb. Koff, Z. — 18 Nov. P. van Kapnebeck, geb. Rochussen, D. — 19 Nov. M. A. Doeburg, geb. Pik, D. — 20 Nov. P. M. Warfbain, geb. Zwerets, van eenen dooden Zoon. — 20 Nov. G. Abrahamz, geb. van Delden, D.

OVERLEDEN. 18 Nov. A. F. Schutte, 1 j.

Uit Brussel vernemen wij, dat de inschrijving bij de Belgische Bank, voor aandelen in de Rijn-Maatschappij voor Spoorwegen (*Société Rhénane des chemins de fer*), de Som van 61,029,000 fr. heeft opgebracht. De uitslag dezer inschrijving is, dat diegenen, welke voor 30,000 fr. of minder hebben ingesohreven, slechts één Aandeel zullen ontvangen, en zij, die voor een millioen of meer hebben ingeschreven, 34 Aandelen voor het eerste millioen, en vervolgens één Aandeel voor elke 300,000 fr. daarboven.

zoo zijn zij toch de bewaarders van vele nuttige wetenschappen, en een onveranderlijk bestaan van veertig eeuwen, heeft hen, in ruime mate, in de gelegenheid gesteld, dezelve zeer te verbeteren.

BOEKAANKONDIGING.

Over de Belastingen, het beheer der Geldmiddelen, de Staatkosten, en de Bezoldiging der ambtenaren, staande de Republiek der Vereenigde Nederlanden. Door Mr. D. Amst. bij J. G. Bentinck. 1837. gr. oct. 216 blz.

Den klagen den over het drukkende der tegenwoordige belastingen, en dit getal is *legio*, zoo als het trouwens altijd, zoo ver wij ons herinneren kunnen, geweest is, raden wij de lezing van dit, met zorg bewerkte en goed uitgevoerde boekje, volmondig aan. Hij zal daaruit overtuigend zien, dat bij onze voorvaders, zelfs in de zoogenaamde gouden eeuw, de belastingen zwaarder en ondragelijker waren dan thans; en dat dikwijls straffeloos met 's lands penningen, op eene wijze gehandeld werd, welke thans niet ongestraft zoude blijven. Wij stellen ons voor, op dit zaakrijk werkje nader terug te komen.

Hemel en Aarde, een Dramatisch Dichtstuk van Lord Byron, uit het Engelsch vertaald door S. J. ABTINK. Amsterdam, bij J. H. en G. van Heteren, 1837. gr. oct. 71 blz.

Onder een behagelijk uiterlijke wordt deze vloeiende overzetting van een voortreffelijk dichtstuk aan het publiek aangeboden. De vertaler heeft zijne moeilijke taak loffelijk volbragt. Wij mogen zijnen arbeid met gerustheid aanbevelen.

